

НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ
Кафедра загальної і медичної психології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи
професор  О.М. Власенко
« 4 » вересня 2024р.



РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПЕНІТЕНЦІАРНА ПСИХОЛОГІЯ»

Освітній рівень	<u>другий (магістерський) рівень</u>
Галузь знань	<u>22 «Охорона здоров'я»</u>
Спеціальність	<u>225 «Медична психологія»</u>
Освітня програма	<u>Медична психологія</u>

Робоча програма навчальної дисципліни «Пенітенціарна психологія» укладена для підготовки фахівців галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 225 «Медична психологія» V курсу Навчально-наукового інституту психічного здоров'я.

Розробники: **Прудка Л.М.** викладач кафедри загальної і медичної психології
Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, кандидат педагогічних наук

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри загальної і медичної психології
Протокол від «13» червня 2024 року №22

Завідувач кафедри, професор _____ **Матяш М.М.**

Робочу програму схвалено на засіданні Циклової методичної комісії з медико-психологічних дисциплін
Протокол від «25» _____ 2024 року № 6

Голова циклової методичної комісії,
професор _____ **Омелянович В.Ю.**

Перезатверджено:

На 20__/20__ н.р. _____ «__» _____ 20__ р. протокол №__
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ «__» _____ 20__ р. протокол №__
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ «__» _____ 20__ р. протокол №__
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ «__» _____ 20__ р. протокол №__
(підпис) (ПІБ)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів – 3 кредити	Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»	Вибіркова
Модуль – 1	Спеціальність: 225 «Медична психологія»	Рік підготовки: 5
Змістовних модулів – 1		Семестр: 7-8
Індивідуально-дослідне завдання: в тексті РП		Лекції: 10 годин
Загальна кількість годин - 90		Практичні заняття: 20 години
Тижневих годин: аудиторних – 3; самостійна робота студента – 6	Освітній рівень: другий (магістерський) рівень	Самостійна робота: 60 годин
		Вид контролю: диф. залік

2. МЕТА, ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.

Метою вивчення дисципліни «Пенітенціарна психологія» є базове знайомство студентів з основами пенітенціарної психології, психологічними характеристиками особистості засуджених, динамікою особистісних змін засуджених, особливостями мікросередовища засуджених, педагогічними технологіями пенітенціарної системи, психолого-педагогічними засадами ресоціалізації засуджених.

Очікувані результати навчання з дисципліни:

Знати: предмет та завдання дисципліни, історію та сучасні тенденції розвитку вітчизняної та зарубіжної пенітенціарної психології, основні закономірності та психологічні особливості особистості засудженого; мати наукове уявлення про соціально-психологічні, психофізіологічні та соціальні засади ресоціалізації ув'язнених; методологічні та методичні основи виправлення та перевиховання засуджених, психологічні особливості впливу на особистість засудженого; основні психологічні методи вивчення та корекції особистісних та поведінкових девіацій засуджених; соціально-психологічний зміст та специфіку спілкування у місцях позбавлення волі, а також основні умови та засоби корекції спілкування.

Вміти: використовувати набуті знання, застосовувати методи пенітенціарної психології у практичній діяльності та в процесі ресоціалізації засуджених; виявляти основні причини, умови та обставини, що впливають на вчинки засуджених та на формування середовищних регуляторів діяльності і поведінки засуджених, а також визначати основні засоби, методи та форми впливу на особистість, на середовище засуджених; використовувати діагностичну та корекційну техніку в практичній діяльності психолога.

Здатність продемонструвати: розв'язання типових та складних задач і проблем у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог; практичні навички самопізнання та самовдосконалення; здатність застосовувати теоретичні знання основ у процесі виправлення та перевиховання засуджених; здатність використовувати психологічні методи вивчення та корекції особистісних та поведінкових девіацій засуджених.

Сприяти формуванню низки практичних навичок: аналітично мислити, бути проникливим та об'єктивним, прагнути до наукових пошуків оптимальних рішень і творчої взаємодії із суб'єктами, групами, організаціями; ефективно впливати на індивіда, соціальну групу; застосовувати нові технології та інновації в усіх сферах професійної діяльності; вдосконалювати навички до саморозвитку, розширення свого кругозору, підвищення професійної майстерності на основі самоосвіти.

Самостійно вирішувати: завдання, пов'язані з пошуком інформації з різних джерел, для вирішення професійних завдань; практичні задачі, пов'язані з професійним самовдосконаленням.

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами стандарту, дисципліна забезпечує набуття студентами компетентностей:

Загальні:

ЗК 1. Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професії.

ЗК 3. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 6 Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і професійних обов'язків.

ЗК 12. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні:

СК1. Здатність до збирання та критично опрацювання, аналізу та узагальнення медичної та психологічної інформації з різних джерел.

СК 2. Здатність до узагальнення інформації щодо суб'єктивних і об'єктивних проявів психологічних проблем, субклінічних хворобливих станів та захворювань.

СК 7. Здатність до визначення обсягу, порядку та характеру заходів надання психологічної допомоги, з урахуванням вікових, гендерних, культуральних, особистісних та інших індивідуальних особливостей пацієнтів.

СК 10. Здатність до надання психологічної допомоги особам різного віку, неспроможним справитися з несприятливими умовами, що склалися в їхньому житті, зокрема тим, хто отримав психологічну травму внаслідок війни.

СК 11. Здатність до діагностування невідкладних станів, визначення тактики і надання екстреної та невідкладної медичної допомоги.

СК 13. Здатність до проведення експертної оцінки психологічного стану людини та експертизи працездатності.

Результати навчання з дисципліни:

ПРН 1 Обирати та застосовувати надійний діагностичний та психодіагностичний інструментарій.

ПРН 3. Визначати попередній клінічний/психологічний/патопсихологічний діагноз, функціональний стан, здійснювати диференційну діагностику у відповідності до сучасних класифікаторів захворювань.

ПРН 10 Відшукувати необхідну інформацію у професійній та науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати цю інформацію, застосовувати її для вдосконалення професійної практики.

ПРН 15 Приймати ефективні рішення, у тому числі, в умовах невизначеності.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1. Пенітенціарна психологія як наука. Психологія особистості засудженого

Тема 1. Пенітенціарна психологія у структурі психологічного знання.

Предмет пенітенціарної психології та її структура. Виникнення й основні етапи розвитку пенітенціарно-психологічних поглядів. Задачі та проблеми пенітенціарної психології. Зв'язок пенітенціарної психології з іншими науками. Методи та принципи пенітенціарної психології. Місце пенітенціарної психології у системі наук. Значення пенітенціарної психології. Історія і соціальна зумовленість системи кримінальних покарань. Концепція відплати І. Канта і Бредлі. Концепція покарання як страхання чи попередження (І. Бентам і Ч. Беккарія). Концепція покарання як виправлення чи перевиховання. Поняття й механізми покарання в юридичному та психологічному аспектах. Міждисциплінарний зв'язок пенітенціарної психології з іншими галузями наукового знання.

Тема 2. Історія розвитку пенітенціарної психології. Основні напрямки пенітенціарної психології західних країн

Розвиток пенітенціарно-психологічних поглядів до революції 1917 року. Становлення пенітенціарно-психологічних поглядів у 20-30 роки. Розвиток пенітенціарно-психологічних поглядів у 60-90 роки. Кризові явища у сучасній пенітенціарній психології. Пенітенціарні теорії та моделі тюремних закладів у західних країнах. Діагностика та класифікація ув'язнених на зразок західних країн. Програми і методи психокорекційної роботи з ув'язненими. Критерії прогнозування поведінки ув'язнених у пенітенціарних теоріях та практиці західних країн.

Тема 3. Психологія особистості засудженого

Поняття особистості засудженого. Типові психічні стани засуджених (стан очікування змін; стан нетерплячості; стан тривоги; стан безнадійності, приреченості, пригнічений стан, стан надії і впевненості; стан нудьги; стан; туга за домівкою, рідними, волею. Динаміка особистості засудженого: період після арешту, період, що настає після набуття вироком законної сили, період адаптації, період появи і розвитку нових інтересів, період відносної особистісної стабілізації, період, що передує звільненню. Типологія осіб, позбавлених волі. Психологічна характеристика жінок, неповнолітніх, які відбувають покарання. Сучасні психотерапевтичні практики виправлення і перевиховання (біхевіористична, психоаналітична, когнітивна, поведінково-когнітивна та ін.) Детермінанти формування психологічних особливостей у позбавлених волі (ізоляція від суспільства і перебування у замкненому середовищі; наявність режиму у місцях позбавлення волі; тотальна регламентація поведінки; обмеження у задоволенні потреб; зміна звичного способу життя, переживання, пов'язані із перспективою позбавлення волі.

Тема 4. Психологічна класифікація засуджених як основа диференційованого та індивідуального підходу до їхньої особистості

Поняття типології класифікації засуджених у пенітенціарних закладах. Підходи до типології і класифікації злочинів. Пенітенціарна психологічна типологія і класифікація засуджених.

Тема 5. Колективи засуджених та їхня психологічна характеристика

Основні детермінанти формування малих груп засуджених. Соціальна та психологічна характеристика груп засуджених. Психологічна характеристика мікрогруп засуджених (Я. Контрат'єв). Класифікація мікроколективів засуджених відповідно до наукових поглядів

В.Васильєвого, Ю.Чуфаровського. Діяльність виправно-трудова установ та інших органів, які виконують покарання. Кримінальна субкультура: поняття, суспільна небезпека, форми та засоби впливу на правопорядок установах виконання покарань. Кримінологічні критерії класифікації засуджених. Стратифікаційний поділ засуджених за місцем, яке вони займають в ієрархічній системі кримінального світу. Лідерство та настрої в колективі. Види та функції лідерів. Функції групових настроїв. Функціональне навантаження злочинного жаргону. Татування та трактування їхньої символіки у злочинному середовищі.

Тема 6 Психологічні особливості ресоціалізації засуджених

Пізнавальні процеси у засуджених. Вплив на пізнавальну діяльність засуджених умов відбування покарання. Соціальна і соціально-психологічна адаптація засуджених. Суб'єктивні та об'єктивні чинники адаптації до умов соціальної ізоляції. Індивідуально-психологічні та соціальні особливості волі засуджених. Особливості емоційно-вольової сфери засуджених. Характер засудженого. Виправлення характеру і ресоціалізації засуджених. Види здібностей у засуджених. Психологічні особливості засуджених відповідно до їх вікової категорії та статті. Психологічні особливості осіб, що засуджені вперше. Психологічна складова щодо виправлення засуджених у колоніях загального та строгого режиму. Емоційно-вольові властивості особи небезпечних рецидивістів.

Тема 7. Особливості конфліктів в середовищі засуджених: вирішення та попередження

Поняття «конфлікт». Причини конфліктів серед засуджених: об'єктивні та суб'єктивні. Особливості конфліктів в середовищі засуджених. Конфлікти деструктивного та конструктивного характеру. Причини виникнення. Образ типового «конфліктного» злочинця. Методика вирішення конфліктів в середовищі засуджених: прийоми структурного методу, прийоми міжособистісного врегулювання. Схема розв'язання конфлікту. Контроль конфліктних ситуацій. Особливості профілактики та вирішення конфліктів в середовищі засуджених. Прогнозування, діагностика, профілактика виникнення конфліктів. Основні психологічні засоби дозволу конфліктних ситуацій у середовищі засуджених.

Тема 8. Робота психологічної служби у місцях виконання покарань

Функції і завдання психологічної служби у місцях виконання покарань. Структура діяльності персоналу в установах виконання покарань. Завдання та функції психологічної служби установ виконання покарань. Нормативні документи. Психологічний супровід засудженого у період адаптації. Психологічний супровід неповнолітніх. Специфіка психологічного супроводу засуджених до довічного ув'язнення. Робота психологів із засудженими групи ризику (суїциденти, засуджені з нетрадиційною сексуальною орієнтацією, засуджені за зґвалтування, дітовбивство, із найнижчої кримінальної страти та ін.).

Тема 9. Програми та методи вивчення особистості засудженого та середовища засуджених

Історичні аспекти проблеми вивчення засуджених у вітчизняній пенітенціарній психології. Принципи вивчення особистості та групи (колективу) засуджених. Програми вивчення особистості та середовища засуджених. Методи вивчення особистості та середовища засуджених. Використання даних вивчення особистості та середовища засуджених у практичній діяльності. Вивчення досвіду роботи пенітенціарних психологів інших держав (Болгарії, Угорщини та ін.)

Тема 10. Технології психологічного супроводу засуджених та персоналу установ відбування покарання

Методи вивчення особистості засуджених і психологічного впливу на особистість засудженого. Використання методів психотерапії (біхевіоральної, когнітивної, логотерапії, поведінково-когнітивного напрямку, арт-терапії) та тренінгових технологій. Застосування коучингових технологій у допомозі засудженим віднайти сенс життя, у постановці цілей.

Феномен емоційного вигорання. Ознаки, детермінанти та попередження емоційного вигорання. Інноваційні форми роботи пенітенціарного психолога з працівниками установ виконання покарання (відеолекторій, віртуальна екскурсія, тренінги, інтерактивні семінари, коучинг).

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем		Кількість годин			
		Усього	Л	П	СРС
Модуль 1. Пенітенціарна психологія як наука. Психологія особистості засудженого					
1.	Пенітенціарна психологія у структурі психологічного знання	10	2	2	6
2.	Історія розвитку пенітенціарної психології. Основні напрямки пенітенціарної психології західних країн	8	-	2	6
3.	Психологія особистості засудженого	10	2	2	6
4.	Психологічна класифікація засуджених як основа диференційованого та індивідуального підходу до їхньої особистості	8	-	2	6
5.	Колективи засуджених та їхня психологічна характеристика	8	-	2	6
6.	Психологічні особливості ресоціалізації засуджених	10	2	2	6
7.	Особливості конфліктів в середовищі засуджених: вирішення та попередження	8	-	2	6
8.	Робота психологічної служби у місцях виконання покарань	10	2	2	6
9.	Програми та методи вивчення особистості засудженого та середовища засуджених	8	-	2	6
10.	Технології психологічного супроводу засуджених та персоналу установ відбування покарання	10	2	2	6
УСЬОГО ГОДИН:		90	10	20	60

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ п.п	Тема	Кількість годин
1.	Пенітенціарна психологія у структурі психологічного знання	2
2.	Психологія особистості засудженого	2
3.	Психологічні особливості ресоціалізації засуджених	2
4.	Робота психологічної служби у місцях виконання покарань	2
5.	Технології психологічного супроводу засуджених та персоналу установ відбування покарання	2
ВСЬОГО		10

6. Згідно з навчальним планом семінарські заняття не передбачаються.

7. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ

№ п.п	Тема	Кількість годин
1.	Пенітенціарна психологія у структурі психологічного знання	2
2.	Історія розвитку пенітенціарної психології. Основні напрямки пенітенціарної психології західних країн	2
3.	Психологія особистості засудженого	2
4.	Психологічна класифікація засуджених як основа диференційованого та індивідуального підходу до їхньої особистості	2
5.	Колективи засуджених та їхня психологічна характеристика	2
6.	Психологічні особливості ресоціалізації засуджених	2
7.	Особливості конфліктів в середовищі засуджених: вирішення та попередження	2
8.	Робота психологічної служби у місцях виконання покарань	2
9.	Програми та методи вивчення особистості засудженого та середовища засуджених	2
10.	Технології психологічного супроводу засуджених та персоналу установ відбування покарання	2
	Всього	20

8. Згідно з навчальним планом лабораторні заняття не передбачаються.

9. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ (ІНДИВІДУАЛЬНОЇ) РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ

№ п.п	Тема	Кількість годин
1.	Пенітенціарна психологія у структурі психологічного знання	6
2.	Історія розвитку пенітенціарної психології. Основні напрямки пенітенціарної психології західних країн	6
3.	Психологія особистості засудженого	6
4.	Психологічна класифікація засуджених як основа диференційованого та індивідуального підходу до їхньої особистості	6
5.	Колективи засуджених та їхня психологічна характеристика	6
6.	Психологічні особливості ресоціалізації засуджених	6
7.	Особливості конфліктів в середовищі засуджених: вирішення та попередження	6
8.	Робота психологічної служби у місцях виконання покарань	6
9.	Програми та методи вивчення особистості засудженого та середовища засуджених	6
10.	Технології психологічного супроводу засуджених та персоналу установ відбування покарання	6
	Всього	60

10. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (далі - ІНДЗ) є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення

програмного матеріалу навчальної дисципліни. На індивідуальну роботу відводяться бали з поточного контролю за рішенням кафедри (Протокол від «18» червня 2021 року №21). Бали за індивідуальні завдання нараховуються студентів за різні види індивідуальних завдань і додаються до суми балів, набраних студентом на заняттях під час поточної навчальної діяльності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Вид ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ - підготовка повідомлення або написання реферату на основі опрацювання першоджерел на одну із запропонованих тем.

11. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання дисципліни застосовуються різні методи навчання:

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.

1) За джерелом інформації:

а) словесні: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес- конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), пояснення, розповідь, бесіда;

б) наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація;

в) практичні: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі;

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою й інтернет-ресурсами; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; інтерактивні методи навчання, створення ситуацій пізнавальної новизни та зацікавленості.

Політика курсу: Обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами, а саме:

- Самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;

- Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- Надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації;

- Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.

- Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

- Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

- Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету).

12. МЕТОДИ І ФОРМИ КОНТРОЛЮ, РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ, ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль здійснюється в процесі вивчення дисципліни на Практичних заняттях і проводиться у терміни, які визначаються календарним планом. Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння теоретичного матеріалу, вироблення навичок проведення розрахункових робіт, умінь самостійно опрацювати тексти, здатності осмислити зміст теми, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал (презентація). Об'єктами поточного контролю знань студентів є: систематичність, активність, своєчасність та результативність роботи над вивченням програмного матеріалу дисципліни, у т.ч. виконання творчих завдань та розв'язання задач; виконання завдань для самостійного опрацювання. Поточний контроль знань, вмінь та навичок студентів передбачає застосування таких видів: тестові завдання; розрахункові завдання; обговорення проблеми, дискусія; аналіз конкретних ситуацій (поданих у вигляді усного, текстового або графічного матеріалу); ділові ігри (кейс-методи); презентації результатів роботи; інші.

Кінцевий контроль, форма кінцевого контролю – **диференційний залік (ДЗ)** передбачає визначення рівня сформованих знань і навичок. Його проводять по завершенню вивчення дисципліни. Він включає контроль теоретичної та практичної підготовки. До кінцевого контролю з дисципліни допускаються студенти за умови **відвідування не менше 75% навчальних аудиторних занять** (лекцій, практичних занять) із всією накопиченою сумою балів впродовж вивчення дисципліни «Пенітенціарна психологія». У випадку, якщо студент відвідав **менше, ніж 75%** (пропусків у студента **більше 25% занять**) навчальних аудиторних занять, то він вважається таким, який не виконав навчальну програму й навчальний план з дисципліни, а отож має право повторно вивчати дисципліну.

Форма проведення (ДЗ) визначається навчальною робочою програмою з дисципліни. При встановленні оцінки за дисципліну враховують накопичену студентом кількість балів за поточне навчання. Допуском до складання (ДЗ) є 75% відвідування навчальних аудиторних занять, в тому числі і лекцій. Студент складає ДЗ з **тією кількістю балів**, яку він накопичив впродовж **поточного навчання**. Форма проведення ДЗ та вид завдань визначаються навчальною (робочою) програмою з дисципліни та регламентом кафедри. Зарахування кредиту за вивчену дисципліну здійснюється при умові накопичення загальної кількості отриманих студентом балів, що має бути не меншою за мінімальну, яка визначена робочою навчальною програмою з дисципліни і відповідає мініимальному значенню **оцінки Е**, а отже, **складає 111 балів**. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент з дисципліни за поточну навчальну діяльність – 200 балів за шкалою ECTS.

Оцінювання результатів складання підсумкового контролю здійснюється за 200 бальною системою контролю знань, прийнятого в університеті та національною шкалою і відображаються у відповідних відомостях.

Оцінювання знань із дисципліни проводять за відповідною шкалою:

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
170-200	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
155-169	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)

140-154		C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
125-139	Задовільно	D	Задовільно (непогане, але зі значною кількістю недоліків)
111-124		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
60-110	Незадовільно	Fx	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-59		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

Під час оцінювання засвоєння кожної теми модуля студенту виставляються оцінки за 4-бальною (традиційною) шкалою та за 200-бальною шкалою з використанням прийнятих та затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичною розробкою програми для вивчення теми. Студент повинен отримати оцінку з кожної теми. Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали залежно від кількості тем у модулі.

Загальне оцінювання модуля дисципліни.

Номер модуля кількість навчальних годин/кількість кредитів ECTS	Кількість змістових модулів в, їх номери	Кількість оцінюваних практичних занять	Конвертація у бали традиційних оцінок					Мінімальна кількість балів
			Традиційні оцінки				Бали за виконання індивідуального завдання	
			"5"	"4"	"3"	"2"		
Модуль 1 90\3.0	1	10	19	15	11	0	10	111

Вага кожної теми у межах одного модуля в балах має бути однаковою, і визначатися кількістю тем у модулі. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності мають бути стандартизованими і включати контроль теоретичної та практичної підготовки.

Самостійну роботу студентів оцінюють під час поточного контролю на практичному занятті.

Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як арифметична сума балів за кожне заняття та за індивідуальну роботу.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну діяльність під час вивчення модуля, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «5», на кількість тем у модулі з додаванням балів за індивідуальне завдання студента.

ЗАГАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Види роботи	Сума балів
Поточна успішність (тем практичних занять – 10; 1 тема – 19 балів)	180
Самостійна (індивідуальна) робота –	10
ВСЬОГО:	200

13. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчально-методичний комплекс вивчення дисципліни, робоча програма навчальної дисципліни, програма навчальної дисципліни, ілюстративні матеріали. Мультимедійний лекційний матеріал, опорні конспекти практичних занять, документальні фільми, рекомендована література.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ТА ЗАВДАНЬ ДЛЯ ПОТОЧНОГО І ПРОМІЖНОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ:

1. Предмет і завдання пенітенціарної психології, основні категорії.
2. Місце пенітенціарної психології в системі наукового знання.
3. Передумови виникнення пенітенціарної психології.
4. Сучасний стан пенітенціарної системи. Міжнародні пенітенціарні правила.
5. Структура діяльності працівника виправно-трудової установи.
6. Пенітенціарна системи США.
7. Фактори виникнення та розвитку агресивної поведінки засуджених.
8. Тюремна субкультура.
9. Психологічний портрет злочинця, який скоїв розбійний напад.
10. Психогігієнічна та психопрофілактична робота як форми профілактики девіації поведінки засудженого.
11. Психологічна служба у виправних установах: завдання та перспективи розвитку.
12. Психологічний клімат в службовому колективі працівників пенітенціарної установи: феноменологія та фактори формування.
13. Використання психологічних знань для протидії ворожнечі та ненависті серед засуджених.
14. Переговорний процес як предмет соціально-психологічного аналізу.
15. Основні характеристики та особливості професійної діяльності психолога пенітенціарної установи.
16. Особливості діагностики психічних станів та настроїв працівників пенітенціарних установ.
17. Алгоритм дій у ситуації стресових порушень у рідних загиблого працівника пенітенціарної установи.
18. Використання методів логотерапії в установах виконання покарань.
19. Використання методів арттерапії терапії у ресоціалізації неповнолітніх.
20. Використання принципів когнітивної моделі психологічної допомоги у ресоціалізації засуджених.
21. Загальні концепції покарання та його цілей.
22. Фізіологічні закономірності формування і корекції поведінки.
23. Психологічні передумови виправлення і перевиховання (система суб'єктивних і об'єктивних чинників.)
24. Загальне попередження та шляхи його досягнення.
25. Спеціальне попередження та шляхи його досягнення.
26. Основні засоби виправлення та перевиховання засуджених.
27. Специфіка перебування осіб, позбавлених волі, у різного виду установах.
28. Особистість, злочинець, засуджений: об'єм та співвіднесення понять.
29. Типові психічні стани осіб, позбавлених волі.
30. Концепції виправлення особистості злочинця.
31. Динаміка особистості засудженого.
32. Характеристика психічного стану особистості після арешту.
33. Особливості впливу вироку на підсудного.
34. Характеристика психічного стану особистості після набуття вироком законної сили.

35. Характеристика психічного стану засудженого в період адаптації у виправно-трудовій установі.
36. Психологічна характеристика стану засудженого у період перед звільненням.
37. Специфіка перебування жінок у виправно-трудовій установі.
38. Специфіка перебування неповнолітніх у місцях позбавлення волі.
39. Управління соціальною та соціально-психологічною адаптацією засуджених.
40. Чинники формування груп засуджених.

14. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна:

1. Пенітенціарна психологія: навч. посіб. / М.М. Матяш, В. Є. Луньов, Л.М. Прудка. НМУ імені О.О. Богомольця. Київ, 2023. 223 с.
- Бочелюк В. Й. Юридична психологія: навч. посіб. Київ: Центр учб. літ., 2018. 336 с.
2. Кацавець Р.С. Пенітенціарна психологія. Навч. посіб. / Р. С. Кацавець. К.: Алерта, 2018. – 110 с.
3. Основи пенітенціарної педагогіки і психології : навч. посіб. / С. Ю. Замула, В. А. Костенко, В. І. Мандра та ін.; за заг. ред. акад. В. М. Синьова. Біла Церква: Білоцерк. училище ППП КВС, 2023. 101 с.

Додаткова:

1. Кацавець Р. С. Юридична психологія: навч. посіб. 2-ге вид., допов. Київ: Алерта, 2019. 150 с.
2. Радзевілова О. В. Соціально-особистісні та кримінологічні характеристики жінок, які вчинили насильницькі злочини та пройшли судову експертизу / О. В. Радзевілова // Медична психологія. 2017. Т. 12, № 4. С. 47-52. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mpsl_2017_12_4
3. Шепітько В. Ю., Коновалова В. О. Юридична психологія: підручник. 3-тє вид., перероб. і допов. Харків: Право, 2019. 288 с.
4. Юридична психологія: підручник / за заг. Редакцією О. М. Бандурки; Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків: Майдан, 2018. 684 с.
5. Blackburn, R. (2019). The Psychology of Criminal Conduct: Theory, Research and Practice (2nd ed.). John Wiley & Sons.
6. Gudjonsson, G. H. (2018). The Psychology of Interrogations and Confessions: A Handbook (2nd ed.). Wiley-Blackwell.
7. Howitt, D. (2018). Introduction to Forensic and Criminal Psychology (6th ed.). Pearson.
8. Crighton, D. A., & Towl, G. J. (2020). Forensic Psychology (2nd ed.). Wiley-Blackwell.

14. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Сайт : <http://pidruchniki.com/>
2. Он лайн бібліотека: twirpx.com
4. Методологія науки – Fajr [Електронний ресурс]. – Режим доступу : sites.google.com/site/fajrru/Home/scientific.
5. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>.